

Finansdepartementet
Postboks 8008 - Dep.
0030 OSLO

Att.: Jan Bjørland

Dato: 07.07.2006
Vår ref.: 2006/00302
LPA/MK
Deres ref.:

Høringsuttalelse – NOU 2006:12 - Fellespensjonskasser

Vi viser til høringsbrev av 02.05.06. Banklovkomisjonens flertall har i sin utredning nr.14 (NOU 2006:12) foreslått nærmere regler om fellespensjonskasser og samarbeidet mellom foretakene. Forslagene i utredningen fra Banklovkomisjonen er ikke enstemmig, og et mindretall (Dyrhaug, Skrede og Vannebo), har kommet med særmerknader og en dissens knyttet til en bestemmelse i lovforslaget.

FNH er generelt positiv til konkurranse i markedet om tjenstepensjoner. Vi mener imidlertid at konkurransen må skje ut fra mest mulig like rammebetingelser for de forskjellige aktørene i markedet. Dette er også bakgrunnen for særmerknadene og dissensen fra mindretallet i Banklovkomisjonen, som FNH støtter.

I denne høringsuttalelsen vil vi særlig ha fokus på kapitalkravene som er foreslått, samt mulige innelåsnings effekter forslaget vil ha på flytting av tjenstepensjonsordninger.

Selskapsform og kapitalkrav

FNH er enig med mindretallet i Banklovkomisjonen som viser til at den foreslåtte selskapsformen ikke er egnet til å håndtere de interessemotsetninger som vil kunne oppstå i et samarbeid mellom selvstendige foretak, jf kap.5.2 i utredningen. FNH mener at forskjellen mellom et livsforsikrings selskap og en fellespensjonskasse er svært liten. En fellespensjonskasse kan til en viss grad operere som et livselskap ved at nye foretak kan tas inn i samarbeidet. FNH kan derfor ikke se at det er grunnlag for helt andre og løsere krav til den selskapsrettslige organiseringen av en fellespensjonskasse. En mer hensiktsmessig organisering vil være gjensidig selskap, aksjeselskap eller alternativt livcaptive, jf forsikringslovens § 15-8.

Mindretallet viser videre til at minstekravet for grunnkapital er satt for lavt med mindre det legges betydelige restriksjoner på virksomheten. Til sammenligning er kravet til grunnkapital for et livsforsikrings selskap satt mer en 35 ganger høyere, jf kap.5.5.3 i utredningen. FNH slutter seg videre til mindretallets forslag i dissens til lovforslaget

§ 7-13. Mindretallet foreslår at det settes et minstekrav om grunnkapital tilsvarende 100 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) for fellespensjonskasser som dekker forsikringsrisiko knyttet til liv eller helse for eksempel i forbindelse med at pensjonskassen tilbyr gruppelivsforsikring. Fellespensjonskasser som bare tilbyr innskuddspensjonsordninger uten forsikringselement, skal ha en minste grunnkapital tilsvarende 10 ganger G.

FNH vil videre peke på at Banklovkommissjonen ikke i tilstrekkelig grad har foretatt en grundig vurdering av hva kapitalkravet for en fellespensjonskasse for flere foretak bør være. I stedet overlater de spørsmålet til konsesjonsmyndighetene. I den sammenhengen bør det vurderes hvorfor livdirektivet stiller så strenge kapitalkrav til livcaptives, samt gis en grundig vurdering av hvorfor Banklovkommissjonen mener et slikt krav er alt for strengt for felles pensjonskasser for flere foretak.

Vi vil videre påpeke at vi mener det er uheldig at konsesjonsmyndighetene får et slikt ansvar som det er lagt opp til, når det gjelder å vurdere kapitalkrav ved hver konsesjonssøknad. Det vil føre til stor usikkerhet blant de foretak som eventuelt vurderer en felles pensjonskasse. Banklovkommissjonen gir slik FNH ser det, heller ingen god rettleiding for konsesjonsmyndighetene for den type vurderinger fremover.

FNH støtter ikke Banklovkommissjonens forslag til krav til organisering og kapital, og mener i alle fall at det må utarbeides noen retningslinjer for konsesjonsgiveren for ytterligere vurdering av kapitalkravet.

Mulig innlåsingseffekt

Vi ønsker å peke på at etablering av en egen organisatorisk enhet for å administrere pensjonsordningene for flere foretak og de avtalerettslige bindingene det krever, vil virke innelåsende på foretakene.

§ 7-2 e)

Det er i lovforslaget foreslått at det kan avtales oppsigelsesfrister i fellespensjonskassen som kan innebære en oppsigelsesfrist på inntil et år, samt at oppsigelse kun kan skje med virkning fra et årsskifte. Vi mener at en slik regel kan virke begrensende på flyttingen i markedet, og kan ikke se at det vil være behov for særlige oppsigelsesregler for foretak i en fellespensjonskasse i motsetning til foretak som har pensjonsordning i livselskap. Samarbeide mellom flere foretak i en fellespensjonskasse vil dermed kunne gi en innelåsingseffekt.

FNH mener derfor at det bør være tilsvarende regler for oppsigelsesfrister og flytting som etter forsikringslovens kapittel 11.

Andre kommentarer til utkast til endringer i forsikringslovens § 7-2

Når det gjelder krav til grunnkapital, vises det til ovennevnte om mindretallets særmerknader og dissens.

§7-2 d)

Når det gjelder hvilke pensjonsprodukter fellespensjonskassen kan tilby, er banklovkommisjonen åpen for at fellespensjonskasser også kan tilby gruppelivsforsikring, men at dette må bestemmes i forbindelse med konsesjonen etter nærmere vurderinger av muligheten for risikoutjevning. Vi vil i den forbindelse vise til vår høringsuttalelse 27.12.04 til utredning nr.12 fra Banklovkommisjonen om pensjonskasselovgivningen og konsolidert forsikringslov pkt. 1.5 om fortsettelsesforsikringer. I høringsuttalelsen vises det til følgende:

”FNH antar at Banklovkommisjonen med ”fortsettelsesforsikringer” også mener fortsettelsesforsikringer for gruppelivsdekninger for personer som slutter, i de tilfellene pensjonskassen omfatter gruppelivsforsikring. Lov om forsikringsavtaler § 19-7 gir medlemmer rett til fortsettelsesforsikringer enten ved fratreden i et livsforsikringskollektiv eller ved opphør av en kollektiv livsforsikring. Siste ledd sier imidlertid at dette bare gjelder for en forsikring som er dekket i selskap som har tillatelse til å drive livsforsikringsvirksomhet. Dette innebærer at kollektive livsforsikringer i andre institusjoner, som pensjonskasser, ikke gir fratrødt medlem samme rett, fordi en institusjon som ikke har konsesjon som livsforsikringsselskap ikke har adgang til å tilby individuell fortsettelsesforsikring. Unntaket gjelder i de tilfeller annen lovgivning krever at det tilbys fortsettelsesforsikring eller fortsatt pensjonsspareavtale også for andre institusjoner.

Med de endringene som nå er foreslått, mener FNH det må være naturlig at pensjonskasser også er omfattet av denne bestemmelsen, både når det gjelder kollektive pensjonsordninger i og utenfor pensjonslovene, og for gruppelivsforsikringer (dersom pensjonskassen har dette). Det må jo være en relevant forutsetning at tilbud om fortsatt premiebetaling for et tidligere medlem må være uavhengig av om medlemskapet var knyttet til en pensjonskasse eller et livselskap. Dette gjelder både ut fra forbrukerhensyn og ut fra konkurransemessige hensyn. Hvorvidt pensjonskassen vil tilby fortsettelsesforsikringer selv eller inngå avtale om slikt tilbud med et livselskap, må så bli opp til den enkelte pensjonskasse.

Se også punkt 1.5.d om innskuddspensjonsforetak.

FNH ber Finansdepartementet sikre at det kommer klart frem i lovverket (lov om forsikringsavtaler, eller lov om forsikringsvirksomhet) at pensjonskasser også er omfattet av plikten til å tilby fortsettelsesforsikringer.”

I forbindelse med at det åpnes for fellespensjonskasser, vil det være flere medlemmer i kollektive ordninger som blir berørt av denne forskjellen, og vi vil igjen oppfordre departementet til å vurdere utvidelse av plikten til å tilby fortsettelsesforsikring.

§ 7-13

Vi vil bemerke at forhold knyttet til konkurs ikke er særlig grundig håndtert i lovforslaget, og ber departementet vurdere dette nærmere.

§ 17-13 første ledd

Vi ønsker å påpeke at når forsikringsloven henviser til lov om foretakspensjon (LOF) og lov om innskuddspensjon (LOI) som er ordninger som reguleres av særlige skatteregler, vil også andre ordninger utenfor de særlige skattereglene delvis reguleres av LOF og LOI. Vi mener at reguleringer som gjelder alle typer kollektive forsikringer bør reguleres i forsikringsloven.

§ 7-13 fjerde ledd

Når det gjelder uttredelse av fellespensjonskassen, er det foreslått at foretaket kun skal ha den del av fellespensjonskassens midler som knytter seg til foretakets gruppe av medlemmer på opphørstidspunktet. Videre vises det til at foretaket også skal tilordnes en del av egenkapitalen i fellespensjonskassen på opphørstidspunktet, beregnet etter forholdet mellom premiereserven eller alderspensjonskapitalen for foretakets gruppe av medlemmer og premiereserven eller alderspensjonskapitalen for de øvrige grupper av medlemmer i fellespensjonskassen.

Egenkapitalen kan dels være innbetalt av deltakerne dels opptjent ved overskudd i pensjonskassen. Det vil derfor være mer naturlig at et foretak som skal tre ut av kassen får med seg den egenkapital det selv har innbetalt til kassen, samt en andel av den egenkapital som er opptjent i pensjonskassen. Banklovkommisjonen har i sin begrunnelse vist til lov om foretakspensjon § 12-6, og påpekt at reglene for tilordning av egenkapital bør være like, jf merknader til § 7-13 i Kap 7 i utredningen. Reglene i LOF forstås slik at foretaket tilordnes egenkapital som foretaket har tilført pensjonskassen samt en beregnet avkastning av denne. Det synes dermed ikke å være samsvar mellom lovtekst og begrunnelsen i utredningen.

Videre antar vi det må det være en feil i ordlyden både i foretakspensjonslovens § 12-6 og i forslag til § 7-13 fjerde ledd. Det står at andelen skal beregnes etter forholdet mellom premiereserven for foretakets gruppe og *de øvrige* gruppene, mens vi mener det korrekte må være *alle* grupper. Ellers vil eksempelvis et foretak med 50 prosent av premiereserven få med seg *hele* egenkapitalen, i det de øvrige gruppene også vil ha 50 prosent, og ordlyden tilsier at foretaket skal få med seg 50/50 av egenkapitalen.

Vi foreslår derfor følgende ordlyd i § 7-13 fjerde ledd annen setning (endringene er understreket):

"Foretaket skal også tilordnes en del av egenkapitalen i fellespensjonskassen på opphørstidspunktet som utgjør foretakets innskutte kapital, samt en del av egenkapitalen som ikke er innskutt kapital beregnet etter forholdet mellom premiereserven eller

alderspensjonskapitalen for foretaks gruppe av medlemmer og premiereserven eller alderspensjonskapitalen for alle grupper av medlemmer i fellespensjonskassen.”

Avsluttende kommentarer

FNH mener at den organisatoriske modellen som er foreslått ikke er den beste løsningen for et slikt samarbeid mellom flere foretak. FNH mener videre at det bør være krav til mye høyere grunnkapital dersom kassen tilbyr ordninger som dekker risiko knyttet til liv og helse. Videre må det sørges for at regelverket ikke fører til en innlåsing for de foretakene som er med i et slikt samarbeid og som dermed virker flyttehindrende og negativt i markedet.

Vennlig hilsen

FINANSNÆRINGENS HOVEDORGANISASJON

Livsforsikrings-og pensjonsavdelingen

Sissel Rødevand

Sjefaktuar liv

Mette Knutsen

Fagsjef